

AFGIFTEKANTOOR
OOSTENDE 1



DE PLATE

MAANDBLAD

MAART 2003



VERSCHIJNT NIET IN JUNI, JULI EN AUGUSTUS

Specialiteit verftechniek
 Reeds 2 jaar bezig!

Alle schilder- en decoratieverken



Informatie i.v.m. sponsoring cover: Photo Tropic 0478/62 20 45

Visserplein 2 bus 5C - 8400 Oostende - Tel & Fax 059/51 45 02 - GSM 0476/25 15 61

Vanoutrive Steve

Oostendse Heem- en Geschiedkundige kring



“ De Plate “

v.z.w.

Beste leden,

Het is ons een eer maar vooral een waar genoegen om aan te kondigen dat er eigenlijk een **MAART II-ACTIVITEIT** is op **donderdag 20 maart** 2003 om **14 u 30** in de lokalen van de VVF, Dr.L.Colensstraat 6 te Oostende !!!

Omer Vilain zet de succesreeks **“Omer ontmoet.....”** verder met een interview van weeral een Oostendenaar die heel wat te vertellen heeft namelijk dhr **Jean “John” BOUSSY**.

De familie Boussy baatte vele jaren in de Kapellestraat de boeken- en krantenwinkel ABC uit en over ASO en KVO kan hij ook heel wat kennis kwijt.

Dit wordt alvast weer een gezellige, informatieve namiddag die zeker niet te missen is !!!!!

DE PLATE V.Z.W.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING "DE PLATE"

Prijs Culturele Raad Oostende 1996

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming

Aangesloten bij de CULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de Kring.

Tekstovername toegelaten na akkoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

JAARGANG 32

NUMMER 3

MAAND maart 2003

Prijs per los nummer: 1,50 €

IN DIT NUMMER

- +
blz. 66: **I. VAN HYFTE**: Oostende heeft al vaker onder water gestaan.
blz. 71: **O. VILAIN**: De muziekpartituren "Ostende" uit de 19^e eeuw.
blz. 74: **R. JANSOONE**: Oostende en de zeevisserij tijdens de eerste wereldoorlog (1).
blz. 79: **R. TIMMERMANS**: De droom van Ary Sleeks.
blz. 80: **N. HOSTYN**: Logica soms ver zoek bij Oostendse straatnaamgeving.
blz. 82: **N. HOSTYN**: Voor u gelezen: de neogotiek in West-Vlaanderen.
blz. 83: **Y. DINGENS**: Het gebruik van de franse taal te Oostende: enkele historische aspecten (deel 2).
blz. 86: **A. SMISSAERT (+)**: Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (59).

HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING DE PLATE

Correspondentieadres : Freddy HUBRECHTSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende.

Verantwoordelijke uitgever: Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende.

Hoofdredacteur: Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Rekeningen : 380-0096662-24

750-9109554-54

000-0788241-19

Het Bestuur

Voorzitter :

Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende, tel. 059709205.

Ondervoorzitter :

Walter MAJOR, Kastanjelaan 52, 8400 Oostende, tel. 059707131.

Secretaris :

Freddy HUBRECHTSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende, tel. en fax 059507145.

E-mail: de.plate@pandora.be.

Penningmeester :

Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende, tel. en fax 059708815.

E-mail: falise.jp@planetinternet.be.

Leden :

Ferdinand GEVAERT, Duinenstraat 40, 8450 Bredene.

August GOETHAELS, Stockholmstraat 21/10, 8400 Oostende.

Simone MAES, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Emile SMISSAERT, Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende.

Gilbert VERMEERSCH, Blauw Kasteelstraat 98/2, 8400 Oostende.

Koen VERWAERDE, A. Chocqueelstraat 1, 8400 Oostende.

Schreven in dit nummer:

Ivan Van Hyfte, Kastanjelaan 58, 8400 Oostende.

Omer Vilain, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende.

Roger Jansoone, Eikenlaan 12, 8480 Eernegem.

Roger Timmermans, Sint-Sebastiaanstraat 24, 8400 Oostende.

Norbert Hostyn, Museum voor Schone Kunsten, Wapenplein, 8400 Oostende.

Yves Dingens, Leopold II laan 6, 8400 Oostende

De Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteit.

MAART ACTIVITEIT

Donderdag 27 maart om 20 u

Avondvoordracht in de conferentiezaal van de VVF, Dr. L. Colensstraat 6, Oostende.

Onderwerp: **IN EN OM HET KERKJE VAN JAMES ENSOR: O.L.VROUW TER DUINEN**

Spreker: dhr. **Freddy DUFAIT**

Freddy DUFAIT werd op 13 maart 1938 geboren te Oostende.

In Torhout behaalde hij zijn onderwijzersdiploma en zijn diploma hogere opvoedkundige studies (DHOS Brugge).

Tijdens zijn loopbaan als leraar basisschool was hij jarenlang secretaris van de pedagogische en syndicale commissie van het Christen Onderwijsverbond (COV) West-Vlaanderen

Daarnaast publiceerde hij in onderwijstijdschriften heel wat artikels over kunst en verleende hij – en nu nog altijd – zijn medewerking aan talrijke educatieve pakketten over kunst.

Hij was ook actief als voorzitter en secretaris in cultuur- en handelskringen. Momenteel is hij secretaris van de “Vrienden van de Stedelijke Musea Oostende”.

Zijn kunstenaars-passie zette hem ook aan tot het schrijven van het boek “In en om het kerkje van Ensor” (1999). Wat nu ook gebeurt met zijn recent boek over een Bredense kunstenaar “André HUYGHEBAERT 25 jaar kunstenaar-beeldhouwer”. Uitgave in februari 2003.

De voordracht wordt geïllustreerd met dia's.

Wie iets meer wil te weten komen hoe en door wie het wondermooie “Duinenkerkje” artistiek werd voorgesteld moet zeker deze zeer interessante voordracht bijwonen.

Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos voor ALLE belangstellenden. Wij rekenen stellig op uw aanwezigheid. Men zegge het voort!!!

OOSTENDE HEEFT AL VAKER ONDER WATER GESTAAN

door Ivan VAN HYFTE

Het is dit jaar precies een halve eeuw geleden – zó lang al en voor velen nog zó in het geheugen – dat het centrum van Oostende voor de voorlopig (?) laatste keer onder water stond. Weet u het nog die nacht van zaterdag op zondag 01 februari 1953? Misschien zat u vast op een dineetje, het Casinobal, bij Chez Pan of gewoon op café?....

Pas 's anderendaags bleek de immense omvang van de ravage. Naast de niet te overzienbare materiële schade vielen 8 slachtoffers te betreuren (waaronder 4 aan de Bredenesteenweg). Vijftigplussers herinneren zich nog levendig het beeld van hulpvaardige vissers in hun jollen door de overstromde straten. De evacuatie van vrouwen en kinderen door de brandweer, scouts of politie. Koning Boudewijn op bezoek. Utdeling van soep, koffie, melk en brood in het overbevolkte visserskwartier. Het Westerstaketsel, één vormloze planken hoop. De stinkende reuk van mazout en olie, vermengd met zeewater in de kelders en riolen. Voor wie het niet heeft meegemaakt, heeft De Plate het nog eens allemaal in herinnering gebracht op de fraaie tentoonstelling "Oostende onder water - februari 1953".

Maar hoe dramatisch voor velen deze verschrikking ook is geweest, toch weegt deze ramp niet op tegen de ontelbare menselijke, anonieme drama's die zich eeuwenlang hebben afgespeeld sinds "la ville d'Ostende (1266) – nu in zee verzwolgen – zich met primitieve middelen heeft moeten verdedigen in een ongelijke strijd tegen zijn ergste vijand: de zee.

De schrijver van een octrooi van 7 september 1559 (1) wist perfect waar hij het over had toen hij schreef: "Oistende... een schamele stede, frontiere vander vulder zee, draghende ende lydende dicwylen groote ende horrible tempeesten, slaghen ende werpen van de vloeyende zeebaren...".

Wat weten historici ons nu te vertellen over al die rampzalige zeevloed, stormen uit noordelijke richting, dijkbreuken, dramatische overstromingen, verzwolgen dorpen, verdronken duinen of tempeesten?

Ik heb hen geraadpleegd voor de periode 1300-1600 omdat oudere vermeldingen, zoals bij J BOWENS (1003, 1014, 1042...) me weinig betrouwbaar lijken of bij E. VLIETINCK (1105, 1109, 1112, 1124, 1195...) te algemeen voor de Vlaamse kusten zijn.

Wanneer die auteurs in mijn overzicht voor het eerst vermeld worden, vindt u hun werk in voetnoot terug.

* * *

1330 - BOW. (2) I, p. 11 en VLIET. (3) p. 26 geven voor 2 overstromingen met "grote verwoestingen" exact dezelfde datum: 13 oktober en 13 november.

- BUISM. (4) II, p. 103 vermeldt een stormvloed op 24 december die "...veel schade berokkent aan de kusten van Vlaanderen waaronder in Oostende...".

- GOTTSCH. (5) I, p. 314: "...Ofschoon wij geen directe gegevens omtrent overstromingen in Vlaanderen in 1330 bezitten, gingen stormen toch niet ongemerkt voorbij. Vrij zeker hebben Blankenberge en Oostende de invloed hier van ondervonden...".

- 1334 - Waar BOW. I, p. 11 heel weinig aandacht besteedt, doet VLIET (1897) p. 26 en 27 dit wel. Naast het in vraag stellen van de kroniekschrijver DE MEYERE (1492-1552) aangaande het verdwijnen van de kerk zegt VLIET. over de Sint Clemensnacht van 23 november 1334 nog het volgende: "een ongemeen schrikkelijk onweer woedde op onze kusten en dat de zee op menige plaats duinen en dijken doorbrekende en vernielende, het omliggend land overstroomde en 't leven van vele menschen en dieren kostte. De kerk van Oostende, zegt eene gelijktijdige oorkonde, stond onder water....".
- GOTTSCH I. vermeldt op p. 316 een akte van het stadsbestuur van Oostende-Testrep waarin staat dat de parochiekerk van St. Petrus met het kerkhof niet op hun plaats kunnen gehandhaafd worden omwille van de overstromingen en het geweld van de zee. Dit slaat, zegt ze, op 23 november 1334.
Op p. 317 stelt ze dat deze stormvloed de onmiddellijke aanleiding is geweest tot het verplaatsen van de kerken van Blankenberge en Oostende maar "... wij horen tevens van de bisschop van Doornik dat er reeds vaker overstromingen hadden plaatsgehad...".
- 1356 - Zowel VLIET p. 27, als BOW. (1792) I p. 15 vermelden in één alinea meerdere zeevloed die ze allebei halen bij MEYERUS (De Meyere)
BOW. daarenboven vermeldt ook nog een precieze datum: "... geweldige overstromingen der Zee-wateren, die hunne Dyken doorbraken op den 12 September 1356, op den 25 December 1357, op den 17 February 1362, in December 1367 en in 1370...".
- 1391 - C. LOONT. (6) is de enige auteur die spreekt over een storm in januari 1391 die "...de dijken tusschen Oostende en Sluis erg had beschadigd en dat op vele plaatsen de vloed doorgebroken was en het land had overstroomd..." (p. 21).
- VLIET. p. 27 twijfelt tussen januari 1390 en 1391.
 - BUISM. II p. 311 geeft dan weer december 1391 op: "Wellicht heeft deze storm een dijkbreuk en overstroming veroorzaakt in de omgeving van Sluis en mogelijk ook bij Oostende...".
- 1393 - In de nacht van 22 januari, op Sint Vincentius verdwijnt, tijdens de grootste stormvloed die Oostende tot nu toe heeft gekend, het grootste deel van de stad voor eeuwig onder water (cfr. BUISM. II p. 314, 315, 316).
- BOW. I, p. 16: "...ten jaere 1393, wanneer de Stad bijna 't eenemaal overstroomd is geweest, tot zoo verre dat d'Inwoonders niet wisten waer hun nederzetten of hunne huizen bouwen...".
 - Merkwaardig is dat meerdere auteurs die Vincentiusvloed ten onrechte op 22 januari 1394 plaatsen: Vlietinck (p. 28), Loontiens (p. 21), Waterschoot (p. 84)...
De reden van die vergissing is de zgn. Paasstijl waarbij men het begin van een nieuw jaar laat samen vallen met Pasen.
- 1401 - DEBAERE (7) p. 25: "...De bouw van een stadhuis en de halle ten noorden van het nieuwe marktplein was opnieuw een gedwongen verplaatsing door tal van overstromingen en vooral door die van 1404 en 1411...".
- 1418 - BOW. I p. 18: "... D'Overstromingen hadden wederom in de jaeren 1418 zoo zwaer geweest, dat Oostende, en de voordere plaetsen op de Kusten in groot gevaer waeren...".
- 1447 - BOW. I. p. 21: "...Den ouden Register van de Stad maekt gewag op den 19 Maerte en 20 September 1447, van zeer onstuymig weder en schrikkelijcke doorspoelingen der Zee-wateren, waer door de kusten en derzelfden Bywoonders grootelyks beschaedigt wierden...".

- 1449 - VLIET, p. 42: "... Vermelden wij de vloed van 23 April 1449 – met aardbeving gepaard -; van 1452, dien van 1453, in de stadsrekening aangestipt onder de bewoording van den "laetsten hoghen vloede", en die den spoyedyc, het westersche hoofd, den havendijk, de zeeduinen en zeedijken grootelijks beschadigde; alsmede de overstroming van 1458; den storm en hoogen vloed van S. Mathaeusdag 1463, die aan de "westspoye", het oude schepenhuis en de duinen schade toebreacht.
't Was eene geweldige overstroming die op de vlaamsche kust ten jare 1468 woedde en den dood van vele menschen en dieren voor noodlottig gevolg had..."
- 1477 - VLIET, p. 42: "...Ongemeen schrikkelyk waren de overstroming en doorbraak der zeedijken van 27 September 1477(...). De oude stad Oostende, werd grootendeels overstromd en de kerk (de oude kerk) stond acht voeten onder water..."
- GOTTSCH. II heeft in de "Excellente Kroniek van Vlaenderen" (1531, cap. 66, fol. 195) gelezen dat "Up den selven dach van Sinte Cosmas (ende Damiaen), dewelcke was eenen saterdach (27 sep), so vloeyde die zee so hooghe, ende so stormende van winde, wel acht hueren lanc gheduerende, datmen seyde dat binnen hondert iaren so hooghe noeyt ghevloeyt en hadde..."
- 1496 - BUIISM. III p. 231: "...De stad Oostende verkeert zelfs (tijdens deze winter) in ernstig gevaar. Men houdt gebedsdiensten, wat op de grote ernst van de situatie aan de kusten wijst..."
- 1497 - BUIISM. III p. 234: "...Eveneens in februari (op de 16^{de}?) brengt een stormvloed, aangejaagd door een noordwesterstorm, de stad Oostende in groot gevaar..."
- 1502 - BUIISM. III p. 259: "...De zware noordwesterstorm van 16 oktober gaat vergezeld van een stormvloed die het gehele kustgebied van Vlaenderen treft. In Vlaenderen heeft Oostende ernstig te lijden, er breken dijken door..." (8).
- VLIET p. 50: "...De herstelling der schade veroorzaakt door den zeevloed van 1502 werd geschat op boven de 6.000 ponden parisis..."
 - PASQUINI (9) p. 57: "...La tempête de novembre 1502 avait considérablement détérioré les digues de la ville et menacé tout le plat pays jusqu'à Bruges, d'une inondation..."
- 1505 - BOW. I p. 27: "... Het onstuymig weder en d'overstromingen waeren zoo geweldig op den 11 en 19 november van het jaer 1505, dat den Dyk by de Zee liggende daer door grootelyks beschaedigt wierd..."
- 1507 - BOW. I p. 27-28: "... Maer d'overstromingen op den 12 July 1507 wederom groote schade toegebracht hebbende aen d'Haven en de Kaey-hoofden, verkreeg Oostende de vergunning, om die van 's Heer Woutermans-Ambagt ook te doen betaalen in de vermaeking van diere..."
- 1511 - GOTTSCH. II p. 362-363 haalt PRIEM (II, 1844, p. 268 vlg) aan die in de rekeningen van het Vrije van Brugge van 1511/1512 vond dat op 25 november 1511 twee personen de dijken van Oostende gingen inspecteren daar deze moesten worden hersteld.
- 1513 - GOTTSCH. II p. 373: "...Van de stormvloed die bij Oostende kort vóór 23 oktober 1513 schade veroorzaakte..."
- BUIISM. III p. 311: "...De stad Oostende heeft in oktober 1513 (kort voor de 23^{ste}) te lijden van een stormvloed..."

- 1514 - BUISM. III p. 316: "... Het gaat om een driedaagse storm die eind september opsteekt en die op zaterdag 30 september (en zondag 1 oktober) 1514 een stormvloed ontketent in het gehele kustgebied. Ook in de omgeving van Oostende wordt heel wat land overstroomd..."
- 1515 - GOTTSCH II p. 376 citeert opnieuw PRIEM (II 1844, p. 277) die het heeft over 2 afgevaardigden die op 10 januari 1515 naar 's Heer Woutermansambacht (bij Oostende) worden gestuurd om er de dijken te inspecteren die door hoge vloed en gehavend waren. Ze vermoedt dat het gaat om een stormvloed in september 1514 of oktober 1514 of kort vóór 10 januari 1515.
- 1516 - VLIET. p. 43: "... Op Sint-Stevensdag van het jaar 1516 bracht de vloed erge schade toe aan de dijken, kaaihoofden en andere zeewerken..."
- 1517 - BOW. I p. 28: "... Een schrikkelijk Storm-weder, gepaerd met geweldige overstroomingen hernam op den 24 November 1517, waer door de Zee-werken grootelyks beschaedigt wierden..."
- 1529 - BOW. I p. 29: "... De Noord Westen-Winden veroorzaekten in 1529 zoodaenigen Springvloed op de vlaemsche Kusten, dat daer door niet alleen d'Havens overstroomd, maar de Duynen doorspoeld, en de baeren meer dan dry voeten hoog over d'hoogste Zee-dyken gevlot zyn, de welke het doordringende geweld der woedende golven niet langer konnende wederstaen, eyndelyk op verscheyde plaetsen doorscheurden, by welken droevigen voorval veele menschen en beesten het leven verloozen, en overal de grootste onheylen veroorzaekt wierden..."
- 1530 - BOW I p. 29: "... Een groot deel van oud Oosthede werd op den 5 November 1530, in een gelyk stormweder door de Zee ingeslokt, 't gene d'Inwoonders noodzaekte hunne Wooningen agterwaers te brengen in de nieuwe stad, en de zelve, zoo veel mogelyk, door Dyken te beschutten..."
- MERTENS (10) p. 39: "... De stormvloed van 1530 schijnt wel de definitieve bezegeling van het lot van de oude stad te hebben ingehouden. Een rapport van 17 november 1530 vermeldt immers de inundatie van de oude stad waar in 1527 nog 260 communicanten woonden maar waarover in de hier gebruikte tekst met geen woord wordt gerept..."
- 1531 - VLIET. p. 43: "... Even geweldig waren de stormen en watervloeden van 2 November 1531 (...) De groote nieuwe dijk, een jaar te voren opgemaakt was te Oostende geheel afgebroken en weggespoeld; hoofd- en katteipylonen waren losgeraakt en weggedreven..."
- 1551 - BOW. I p. 31: "... Den ouden Register van de Stad meld wederom op den 13 February 1551 zoo zwaere Ongeweerten en Overstroomingen, dat de Dyken, Hoofden en Paelen zyn doorgebroken, en groote schaede veroorzaekt wierd zoo aen de Stad als aen de omliggende Landen..."
- 1559 - VLIET p. 43: "... Groote schade richtte de vloed van 1559 aan in vele plaatsen der Nederlanden. De zeewerken van Oostende werden afgeslagen, gebroken, "gheput" en beschadigd, dermate dat stad en streek in groot gevaar van overstrooming verkeerden..."
- 1570 - VLIET p. 43 haalt een tekst aan uit een charterboek waarin de Oostendenaren, in hun betoog tot de vorst zeiden dat zij "... bij den vreeselicken tempeeste ende hooghen vloede, geschiet Alderheleghen ende zielendaghen jn 't jaer XVe tzeventich lestleden, zulcx dat binnen 's mensschens gedyncken diergelycke niet geweest en js, aanzijnlyke schade geleden hadden duer t vuytwerpen van diversche van de voorseide catheyehooffden, het afspoelen

ende schueren van de dycken, jnvallen van de cayen, 't vercrancken van de sluysen ende andere zeeuercken, met zulcker cracht ende violentie toegegaen dat het oude scependom jnundeerde...”

1593 - BUISM. IV p. 140: “...Op de storm van 24 december volgt een hoge vloed die (...) te Oostende schade aanricht...”

1594 - VLIET p. 44: “...’t Was ook een zware vloed deze die – juist vierhonderd jaar na de groote overstroming (1394) in Januari 1594 plaats greep...”

* * *

Denk nu niet dat na het grote Beleg, met de heropbouw, alle waterellende voor eeuwig van de baan was.

Ook in de 17^{de}, 18^{de} en 19^{de} eeuw waren stormvloeden te duchten natuurelementen die delen van onze stad onder water zetten.

Zo leidde de gevaarlijke combinatie storm, volle maan en hoogwater op 18 februari 1609 tot heel wat schade in de stad, amper vijf jaar na dat ander menselijk drama.

Graag verwijs ik naar LOONTIENS die in zijn hoger aangehaald werk verrassende gelijkenissen vertelt met het giertij van 1953.

In januari 1682 spoelde “den Steenschen dijk” weg, liep het Kamerlingsambacht onder en moesten de mensen te paard uit hun huizen gehaald worden (p. 35). Op 1 december 1720 sloeg het water over de Oostendse dijk, liep in de stadsgrachten, vandaar in de stad waar het in sommige laaggelegen straten twee voet hoog stond. Er was een bres in de dijk geslagen en er was veel schade aan waren die in kelders en pakhuizen lagen te bederven (p. 39). In februari 1736 braken de dijken door, liep het zeewater opnieuw in de stad waar veel huizen bij de vismarkt grote schade opliepen. Werklui slaagden erin de gaten in de dijk te dichten met zandzakjes (p. 39).

Ooit las ik ergens die korte, pittige spreuk: “Oostende... ellende”.
Dit aforisme zal wel met water te maken hebben...

-
- (1) cfr. Cartulaire d’Ostende, précédé d’une introduction par E. VLIETINCK (1910).
 - (2) Jacobus BOWENS: Nauwkeurige Beschry+ving der oude en beroemde zee-stad Oostende, gelegen in Oostenryksch Vlaenderen (1792) 2 delen.
 - (3) Edward VLIETINCK: Het oude Oostende en zijne driejarige belegering (1601-1604) (1897).
 - (4) Jan BUISMAN: Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen, deel 1: 1995 deel 2: 1996, deel 3: 1998, deel 4: 2000.
 - (5) Dr. M.K.E. GOTTSCHALK: Stormvloeden en rivieroverstromingen in Nederland, deel 1: 1971, deel 2: 1975.
 - (6) Carlo LOONTIENS: Duin- en Strandverdediging langs de Vlaamsche kust (1940).
 - (7) Olivier DEBAERE/ Stedenatlas Oostende. Een topografisch overzicht van de ontwikkelingen van een fel begeerde havenstad (2002).
 - (8) GOTTSCHALCK vermeldt in haar aangehaalde werk II p. 307 dat door de aangerichte schade van deze stormvloed er door het Vrije drie personen werden gestuurd naar Oostende om de doorgebroken dijken te inspecteren en maatregelen te treffen voor herstel.
 - (9) J.N. PASQUINI: Histoire de la ville d’Ostende et du port (1842).
 - (10) Dr. J. MERTENS in Ostendiana II, 1975: “Het haardgeld te Oostende in 1533” p. 39.

DE MUZIEKPARTITUREN "OSTENDE" UIT DE 19e EEUW

door Omer VILAIN

Tussen de jaren 1860 en 1910, toen Oostende tot een befaamde Europese badstad uitgroeide, begonnen enkele gespecialiseerde uitgeverijen van muziekpartituren muziektteksten met in de titel "Oostende" te publiceren.

Veelal ging het om muziek die voor de nieuwe dansen van die tijd gecomponeerd werden. Die dansen kenden ook een groot succes dat samenging met de mooie balzaal die in de eerste en tweede Kursaal van Oostende "le beau monde" tot zich trok.

We hebben een poging gedaan om een lijst op te maken van die partituren met "Oostende" in de titel. We weten dat we geen volledig overzicht aan onze lezers kunnen aanbieden, want heel wat van die anderhalve eeuw oude muziekpartituren zijn onvindbaar geworden.

* * *

Lijst van de muziekpartituren "Oostende", "Oostendaise", etc.

Op bijna al die partituren is het voorblad ook versierd met een tekening in litho-druk.

- Oostende; polka-mazurka par L. STADELER. Ed. Ch. De Vylder, Gand.
(klein plan van Oostende op het titelblad).
- L'Oostendaise; schottisch par L. STADELER. Ed. Ch. De Vylder, Gand.
(Oostendse met de zee in de achtergrond door J.C. Heins).
- L'Oostendaise, schottisch pour piano par L. STADELER. Ed. Ch. De Vylder, Gand.
(Oostendse op een tuintrap door Ad. Lefevre).
- L'Oostendaise, schottisch par L. STADELER, arrangée à quatre mains par L. KUFFERATH. Ed. Ch. De Vylder, Gand.
(tekening van een Oostendse met de oude vuurtoren en Le Cercle du Phare in de achtergrond).
- L'Oostendaise; célèbre schottisch par L. STADELER, arrangée à quatre mains par L. KUFFERATH. Ed. R. Paternotte-Gaucheron, Gand.
(Oostende met de zee, een badkar en strandwandelaars in de achtergrond).
- Schottisch d'Oostende par F. VAN POUCKE. Daveluy, Lith. à Bruges et Ostende.
- Redowa des baigneuses par F. VAN POUCKE. Bruxelles, J.L. Libau.
(Baders en Le Cercle du Phare in achtergrond door Verbeys).
- L'Etoile d'Oostende; romance. Paroles de Eugène SERRUYS; musique de F. VAN POUCKE. Gand, Gevaert lith. édit.
(met zicht tussen staketsel en Cercle du Phare).
- L'Oostendaise; nouvelle danse dédiée aux enfants par E. KEVERS. Bruxelles-Anvers, J.B. Katto.
(met zicht langs de Zeedijk tot Kursaal).

L'OSTENDAIS



SCHOTTISCH

PAR

L. STADELER.

Exécutée au Casino & au Jardin Zoologique de Gand.

2003-72

GAND chez CHS DE VYNDER Éditeur rue de la Calandre, 19.

- L'Ostendaise; nouvelle danse dédiée aux enfants par E. KEVERS: n° 1 L'Ostendaise, n° 2 Ostende figurée. Amsterdam, J.B. Katto.
(met medaillon-litho van E. Kevers).
- L'Ostendaise; célèbre schottisch par L. STADELER arrangée à quatre mains par F. KUFFERATH, nouvelle édition. Gand, R. Paternotte-Gaucheron.
(Oostende met in achtergrond strand, Kursaal en Koninklijk Chalet).
- Nouvelle Ostendaise; polka de PENARANDA. Gand, R. Paternotte-Gaucheron.
- Souvenir d'Ostende; danse nouvelle: pas de quatre; théorie de G. VAN DER MEERSCHEN, musique de A. NEUFCOUR. Bruxelles, J.B. Katto; Paris, Colombier.
(baadster met Zeedijk en Kursaal in achtergrond).
- Souvenir d'Ostende; gondole-valse pour piano par Henry KÖNINGS. Bruxelles, A. Vander Ghinste & Cie; Paris, P. Planes.
(kleine schepjes met Kursaal in achtergrond).
- Souvenir d'Ostende; polka-mazurka par H. DUTREUX. Ostende, Lith. Daveluy.
(met zicht op Kursaal).
- Ostende-Douvres: marche par L. FREMAUX. Editions Louis Frémaux, Bruxelles.
(met sportief koppel en maalboot in achtergrond).
- Ostende-exposition; mazurka par Charles DILIS. Imprimerie Vanderghinste & Cie, Bruxelles.
(met gefantaseerd vistuig, vissen, e.d. met paddelboot in de achtergrond).
- Ostende-exposition; mazurka pour piano par Charles DILIS. F. de Ayossa éditeur, Bruxelles.
(gefantaseerd vistuig met strandzicht).
- Souvenir d'Ostende; polka-mazurka pour piano par L. GOBBAERTS: opus 210. A. Cranz editeur, Bruxelles.
(figuren op het strand en het Kursaal in de achtergrond, waarschijnlijk door MARS getekend).

Aanvullende nota's

1. In Le nouveau Larousse universel uit 1949, op p. 371 van deel 2, lezen we in verband met "Ostendaise" (de Ostende) Danse imaginée en Belgique et introduite en France vers 1880. L'Ostendaise se danse sur un air à deux-quatre. Une reprise comprends: 4 mesures de balances, sur l'une et l'autre jambe, 4 mesures de galopade, le tout répété deux fois (16 mesures), puis un temps de polka.
2. Onze opsomming van de edities is niet volledig. Er bestaan minstens 20 verschillende drukken.

door Roger JANSOONE

1. DE ZEEVISSERIJ AAN DE VOORAVOND VAN W.O.I

De jaren net voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog waren voor onze visserijsector bijzonder gunstig. In 1913 waren er in Oostende niet minder dan 29 grote stoomtreilers, en de rederijen (en uiteraard ook alle toeleveringsbedrijven) deden schitterende zaken. Samen met de prestigieuze opgang van Oostende als internationaal vooraanstaande badstad en kuuroord ("Ostende, Reine des Plages") betekende dit al met al dat Oostende zich op vrij korte tijd van een onaanzienlijke vissershaven had ontwikkeld tot een welvarende stad en een nationaal en internationaal centrum voor handel, contacten en politiek.

Om een klaar inzicht te krijgen in wat hierna volgt, is het wel nodig vooraf even na te gaan waardoor die visserijsector op zo korte tijd een dergelijke vlucht had kunnen nemen. Aan de basis van die merkwaardige opgang lag ongetwijfeld een vrij spectaculaire technische evolutie. Gedurende vele eeuwen waren technische ontwikkelingen binnen het visserijbedrijf zeker niet ophefmakend. En wanneer er al eens een technische vernieuwing werd ingevoerd, dan gebeurde dat nooit in een snel tempo. Ook in de structuur van het bedrijf kwam er zelden enige noemenswaardige verandering.

Vanaf omstreeks 1875 kwam echter plots en vrij vlug alles in beweging, en dit met name door het invoeren van de stoomvisserij (in 1884), onmiddellijk voorafgegaan door het in gebruik nemen (vanaf 1874) van ijs als bewaarmiddel van vis aan boord; ijs en stoomvisserij waren immers onafscheidelijk met elkaar verbonden, in die zin dat het ene zich niet volledig kon laten gelden zonder het andere, en beide aldus elkaar voortreffelijk aanvulden. Het invoeren van ijs als bewaarmiddel ging overigens gepaard met het invoeren van het "gutten" (wegnemen van de ingewanden) tijdens de reis en dit onmiddellijk na iedere sleep, wat dan, alles samen, de houdbaarheid van het product optimaal ten goede moest komen.

Het snel invoeren van de stoomvisserij (een Engelse uitvinding) was geen toeval, gelet op de toenmalige zeer drukke vishandel tussen Engeland en België, waardoor technische innovaties van Britse herkomst zeer snel bij ons in de hand konden vinden. In 1887 (slechts tien jaar na het invoeren van de stoomvisserij in Engeland) waren er trouwens reeds ruim 2.000 stoomtreilers die onder Britse vlag de zeevisserij beoefenden.

De razendsnelle expansie van de Oostendse stoomvisserij (met name de vloot van Louis DOSSAER) hield echter duidelijk geen gelijke tred met de opnamecapaciteit van de markt, die reeds voordien vrij regelmatig oververzadigd was door rechtstreekse aanvoer van Britse treilers in Oostende. Het was immers zo, dat door een gunstige geografische ligging en door uitstekende spoorverbindingen, Oostende een centraal knooppunt geworden was voor de distributie van verse vis tot zeer ver in het hinterland. Maar deze verdere verstoring van een aldus reeds zeer wankel evenwicht gaf aanleiding tot heel wat ongenoegen bij de vissers uit de traditionele zeilvaart, en dit zowel tegen DOSSAER en zijn stoomtreilers als tegen de invoer van "Engelse" vis. De hetze tegen de Engelsen werd bovendien nog aangewakkerd door het feit dat onze vissers al een aantal jaren in onmin leefden met hun Engelse collega's, die door het uitzetten van drijfnetten voor de Engelse kust, voortdurend verwickeld waren in incidenten met Belgische vissersvaartuigen.

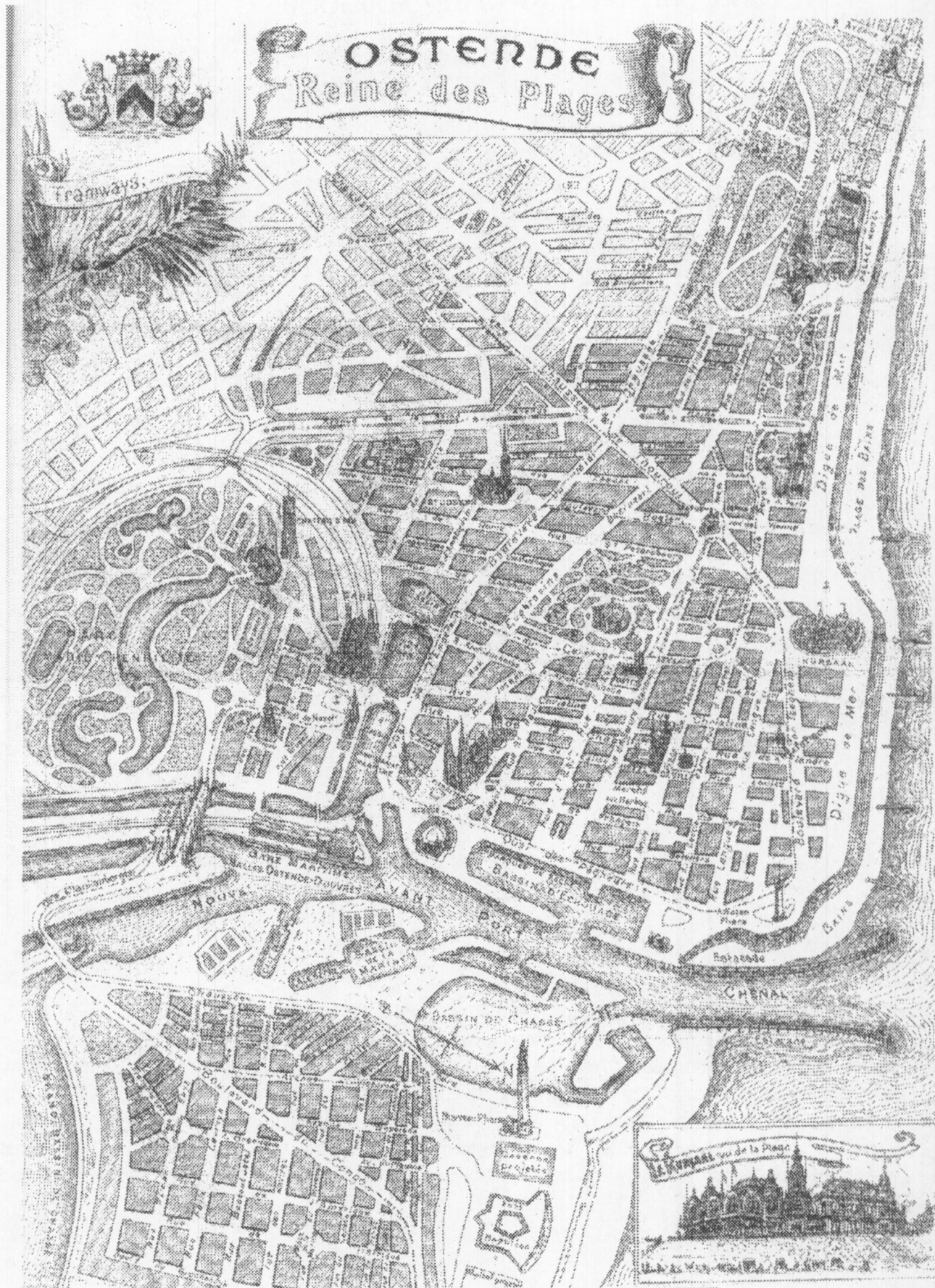
We risk our lives to bring you food
It's up to you not to
waste it



"A Message from our Seamen"

1. Britse affiche (1917) : "We risk our lives to bring you food"

Op 23 augustus 1887 sloeg het vuur in de pan, met de zogenaamde "vissersopstand", eigenlijk veeleer een plotse uitbarsting van een aanslepend ongenoegen. Dit spontaan volksverzet ging echter - door het ondoordacht optreden van de Burgerwacht (niet te verwarren met de Rijkswacht) - niet alleen gepaard met doden en gewonden, maar werd ook nog gevolgd door een harde repressie waardoor een vrij groot aantal personen door de rechtbank in Brugge werden veroordeeld tot zware straffen. Door een en ander werd duidelijk een diepe wonde geslagen in de Oostendse visserijgemeenschap, een wonde die blijkbaar nog niet geheeld was aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog.



2. B. Heins : "Plattegrond van Oostende" (1906)

Maar de opgang van de Oostendse stoomvisserij was niet meer te stuiten. Want intussen was in 1885 een naamloze vennootschap opgericht voor het uitreden van stoomtreilers, nl de "Société Anonyme des Pêcheries Ostendaises", en werden alhier in datzelfde jaar op de Oostendse scheepswerf DE COENE de eerste twee stoomtreilers gebouwd. Vanaf 1893 begon de stoomvloot in Oostende aldus een nieuwe expansie te kennen, zodat deze vloot net vóór het uitbreken van W.O.I reeds 29 eenheden telde.

De stagnatie tot in 1893 was evenwel ook het gevolg van overbevissing en uitputting van de visgronden, en dit precies door het invoeren van de stoomvisserij, waarvan de vangcapaciteit veel hoger lag dan in de zeilvaart. Die verminderde aanvoer (samen met, na de rellen van 1887, een felle daling van de Britse invoer) bracht uiteraard een gevoelige stijging van de visprijzen met zich mede, ... maar daar had niemand baat bij omdat de besommingen in het beste geval op hetzelfde peil bleven doch vaak ook begonnen te slinken.

In 1888 had de Belgische regering het trouwens nodig geacht, een speciale onderzoekscommissie op te richten (voorzeten door de Gouverneur van West-Vlaanderen Baron RUZETTE) om nu eens terdege na te gaan, waar precies het schoentje wrong in de zeevisserijsector, en om vervolgens passende en concrete voorstellen in te dienen. Het kan verbazing wekken dat het verre "Brussel" destijds zoveel, en vooral ook zo snel, aandacht ging besteden aan tijdelijke moeilijkheden in een (althans geografisch) economisch randgebied. Men mag hierbij evenwel niet uit het oog verliezen dat de vissershaven en de vismijn van Oostende sedert 1877 een snelle bloei hadden gekend met als hoogtepunt, in 1884, een totale bruto-besomming van 4.072.000 (toenmalige) frank (een voor die tijd aanzienlijk bedrag), en dit hoog peil bleef nog aanhouden tot in 1888.

Deze zeer gunstige ontwikkeling was in Brussel niet onopgemerkt voorbijgegaan in een periode waarin kapitaalkrachtige beleggers op speurtocht waren naar nieuwe, winstgevende sectoren, en hierbij de zeevisserij "ontdekt" hadden (cfr de oprichting van S.A. de Pêcheries Ostendaises). Tevens is het niet uitgesloten dat hierin – achter de schermen – de hand mag gezien worden van Koning Leopold II, die toen immers grootse plannen had met betrekking tot Oostende als Koningin der Badsteden.

Doch dit "bedrijf in de kering" kende ook nog andere dan louter technische en economische ontwikkelingen (en verwickelingen). Tot in de tweede helft van de 19^e eeuw was er gedurende al die eeuwen nooit sprake geweest van specifiek visserijonderwijs. Traditioneel was immers de kustvisserij de harde doch ook zeer doeltreffende kweekschool voor jonge vissers. Maar allengs werd het invoeren van visserijonderwijs een echte noodzaak naarmate genoemde technische evoluties zich begonnen af te tekenen.

De eerste scheepsjongensschool die van overheidswege in 1867 te Oostende werd opgericht (de "Ecole des mousses"), was nochtans niet echt en bewust bedoeld voor de opleiding van jonge vissers. Het lessenpakket deed immers veeleer denken aan een maritieme cadettenschool, en de leerlingen waren trouwens doorgaans niet afkomstig uit visserijmiddens (vooral kinderen van loodsen). De reders staken hierover hun ongenoegen dan ook niet onder stoelen of banken. Om hieraan tegemoet te komen, werd in 1886 te Oostende in de Stedelijke lagere school een afzonderlijke visserijafdeling opgericht. En kort daarop werd in 1888, eveneens te Oostende, door de visserijaalmoezenier E.H. Henri PYPE (beter bekend als "Paster Puupe") de Vrije Visserijschool opgericht. Hierna kwam nog een Vrije Visserijschool in Blankenberge (1890) en in Heist (1904) en Nieuwpoort (1904), evenals (in 1897) het schoolschip 0.154 "Septentrion".

Oostende was intussen, dank zij de stoomvisserij, de thuishaven geworden van de Ijslandvaart. De stoomvisserij, samen met de hiermede gepaard gaande inbreng van kapitaalkrachtige ondernemingen, had het mogelijk gemaakt dat deze verre visserij vanaf het einde van de 19^e eeuw

niet langer werd gemonopoliseerd door Noordfranse vissershavens. Want daar was er bestendig wél voldoende inbreng van kapitaal om deze vrij dure (maar ook zeer winstgevende) visserij te kunnen financieren. De bemanningen voor deze Franse schepen werden overigens in ruime mate geleverd door Belgische vissersgemeenschappen (De Panne, Adinkerke, Koksijde, Oostduinkerke, Nieuwpoort).

Het invoeren van de stoomvisserij opende hier vanzelfsprekend totaal nieuwe perspectieven zowel qua aanmonstering als wat betreft vlootstructuur en visgronden. Aanvankelijk, vooral in de experimentele fase, werden de traditionele en bekende, verre visgronden bevist. Doch ingevolge de overbevissing (veroorzaakt precies door de stoomtreilers) werd hun actieradius vanaf 1893 al vlug en noodgedwongen heel wat groter. De nieuwbouw moest zich eveneens aanpassen: de nieuwe stoomtreilers werden groter, evolueerden van hout naar staalconstructies en van een compound- (30 à 40 PK) naar een triple expansie-stoommachine (50 PK), met een snelheid van 9 à 10 in plaats van 7 à 8 knopen.

Dit werd overigens zeer sterk in de hand gewerkt door een technische innovatie die voor de verre visserij precies op tijd kwam, nl de uitvinding in 1893 (door HERDER uit Aberdeen) van de “otter trawl”, bij ons beter bekend als bordentreil (of plankenvisserij). Omdat de opening van het net nu niet langer afhankelijk was van de lengte van de korrenstok, werd de vangcapaciteit van deze “plankenvissers” sterk opgedreven.

Maar voor de zeilvaart betekende dit dan ook de uiteindelijke doodsteek, want voor de zeilsloepen was deze nieuwe en zeer rendabele techniek duidelijk niet weggelegd (wegens gebrek aan trekkracht). Maar die doodstrijd zou nog vrij lang duren, en wel tot nog net vóór 1914, vooral dank zij een andere technische innovatie, nl. het in gebruik nemen van de “donkey” (een stoommachine voor het in beweging brengen van de kaapstander voor het inhalen van het net) waardoor het rendement van de sloepen aanzienlijk verhoogde. Een economische meevaller speelde hierin ook nog een rol, nl. de zeer gunstige periode 1898/1903, als gevolg van de geslaagde marktaanpassing van handel en afzet aan het (qua vissoorten) sterk gewijzigd aanbod ingevolge het bevissen van tot dusver niet ontgonnen visgronden. Zelfs wanneer vanaf 1904 (en tot 1910) de visprijzen sterk beginnen te dalen, dan nog werd dit in ruime mate gecompenseerd door de enorme aanvoer, zodat globaal de bruto-besommingen toch enigszins op peil bleven.

(wordt vervolgd)

ILLUSTRATIES :

- Britse affiche (1917) “We risk our lives to bring you food”
- B. Heins “Plattegrond van Oostende” (1906): geeft een nauwkeurig overzicht van Oostende aan de vooravond van W.O.I, incl. de nieuwe wijken zoals het Westerkwartier en de Vuurtorenwijk

DE DROOM VAN ARY SLEEKES

door Roger TIMMERMANS

In 1954 stichtte Ary SLEEKES de Heemkring "De Plate". Genoegzaam bekend als auteur van verschillende romans en novellen, verwierf hij vooral naam als schrijver van een achtdelige folklorereeks over het Oostende van toen, zijn bewoners en hun dialect.

Bij een heemkundige kring hoort natuurlijk ook een heemkundig museum. Eerst eind 1962 kon "De Plate" beschikken over lokalen om een museum in te richten. Lokalen die deel uitmaakten van de Koninklijke Schouwburg. Na een viertal jaren, wegens afbraak van de schouwburg, een eerste verhuizing naar het Stadhuis. Weer een viertal jaren later gevolgd door een tweede verhuizing, in 1970, ditmaal naar het Feest- en Cultuurpaleis. Deze locatie werd gesloten eind 1999. Het duurde evenwel nog tot februari 2002 vooraleer het museum op zijn huidige bestemming, Langestraat 69, de deuren kon openen.

Ary SLEEKES schreef in het nr. 5 van de folklorereeks "Oude straten en gebouwen" (1960) o.a. het volgende: p. 81 – Langestraat

"Vermelden we vooral het gebouw, gelegen nr. 69 zijnde het vroeger koninklijk zomerverblijf van onze eerste vorsten en waar Koningin Louisa-Maria op 11 oktober 1850 overleed.

Dit staatsgebouw herbergde jarenlang de diensten van Bruggen en Wegen. Het ware nochtans een gedroomd onderdak voor een degelijk Oostends Folkloremuseum...".

Wat ooit de droom was van Ary SLEEKES, is dan uiteindelijk, na meer dan veertig jaar, toch werkelijkheid geworden. Ongetwijfeld zou hij de gelukkigste man van Oostende zijn, mocht hij nu kunnen terugkeren en zien hoe een groepje enthousiaste vrijwilligers er in geslaagd is om zijn "droommuseum" vorm te geven in het gebouw dat hij voor ogen had.

Het werk is nog niet helemaal af, maar het loont alvast de moeite om er nu reeds een kijkje te gaan nemen. Een aanrader!

Bronnen

- Artikelenreeks "De geschiedenis van onze Heemkundige Musea" door Ernest DE TAEYE. De Plate jaargangen 1971 en 1972.
- "Oude Oostendse straten en gebouwen" door Ary SLEEKES, 1960.

LOGICA SOMS VER ZOEK BIJ OOSTENDSE STRAATNAAMGEVING

door Norbert HOSTYN

Een recent – en in de pers druk becommentarieerd voorstel van een gemeenteraadslid (september 2001) – om in de straatnaamgeving in onze stad meer aandacht te besteden aan vrouwen deed me niet alleen terugdenken aan de episode –in een nu reeds ver verleden – van de hilarische vertaling van rue du Châlet als Kaashutstraat, maar vooral aan het stevige naslagwerk dat Daniël DESCHACHT over Oostendse straatnamen publiceerde (1), en ook aan de overwegingen die ik me al lang voor mezelf stel over de mijns inziens vele onlogische toestanden binnen de Oostendse staatnaamgeving.

Bij het opmaken van de cumulatieve indices over alle jaargangen van “De Plate” kwam dit weer naar boven. Hierna mijn bedenkingen. In de opsommingen werd niet naar volledigheid gestreefd. De genoemde straatnamen staan er enkel als voorbeeld bij elke stelling.

HET NIET CONSEQUENT GEBRUIKEN VAN VOORNAMEN IN DE STRAATNAAMGEVING

We kennen inderdaad de Adolf Buylstraat, de Alfons Pieterslaan, de Frans Musinstraat, het Emiel Moysonplein, de Edith Cavellstraat, de Edward Hammanstraat, de Edmond Laponstraat, Professor Jozef Vercouilliestraat. De voornaam van de persoon maakt officieel deel uit van de straatnaam....

...maar anderzijds spreken we officieel van de Northlaan (voornaam: John), Frère-Orbanstraat (voornaam: Hubert-Joseph), Brandariskaai (voornaam: Charles-Corneille), Cardijnplein (voornaam Jozef-Leo), Van Iseghemlaan (voornaam: Jean), Marconistraat (voornaam: Guglielmo), Van Dyckstraat (voornaam: Antoon), Dokter Verhaeghestraat (voornaam: Georges), Stanleylaan (voornaam Henry-Morton), Rogierlaan (voornaam Charles), Sergeant De Bruynestraat (voornaam Henri-August),...

...en van Pastoor Pypestraat (voornaam: Henri), Pater Pirelaan (voornaam: Dominique-George), President Kennedylein (voornaam: John-Fitzgerald), Professor Mac Leodplein/ -straat (voornaam: Jules), Generaal Jungbluthlaan (voornaam: Harry-Alfred).

KAREL OF CHARLES?

Is het niet zo dat men met de vernederlandsing van voornamen te ver is gegaan? Jean Bart, Charles Janssens, Alphonse Pieters, Henri Serruys, Edouard Hamman, François Musin of Adolphe Buyl waren figuren in en uit de francofone/francofiele traditie. Dit is een historisch gegeven waar we niet om heen kunnen. Geen haar op hun hoofd die er aan dacht zichzelf Jan, Karel, Alfons, Hendrik, Eduard, Frans of Adolf te noemen.

Aimé (Aimé Liebaertstraat) werd dan weer niet vertaald tot Amaat en Léandre (Vilain) werd niet Leander. Ook het Britse James (Ensor) liet men ongemoeid.

VAN BARONNEN, GRAVEN, PRINSEN, PRINSESSEN, KONINGINNEN en....SIRS

We spreken van de Prins Boudewijnstraat, van het Prinses Clementinaplein en het Prinses Stefanieplein; maar daartegenover staat het Marie-Joséplein (prinses en koningin van Italië) en de Christinastraat (eveneens een prinses).

Idem enerzijds Koningin Astridlaan maar anderzijds Elisabethlaan (nochtans ook koningin). De Louisastraat herinnert aan Koningin Louise-Marie. Waarom werd het dan niet Koningin Louise-Marie straat?

We hebben het over de Graaf de Smet de Naeyerlaan maar niet over de Baron James Ensorgaanderij of een Graaf (Earl) Wellingtonstraat. Bij de Graaf de Smet de Naeyerlaan worden trouwens ook geen voornamen vermeld: deze waren Paul-Joseph.

Churchill komt er dan beter vanaf met alles erop en eraan: Sir Winston Churchillkaai (én titel, én voornaam én familienaam) maar zijn landgenoot Montgomery (nochtans ook "Sir" en met voornamen Bernard Law én veldmaarschalk bovendien) moet het dan weer doen met Montgomerykaai tout-court....

JA TITULATUUR, NEE TITULATUUR

Waarom Dokter Edouard Moreauxlaan, Dokter Verhaeghestraat, Kanunnik Dr. Louis Colensstraat, Prof. Jozef Vercoulliestraat, Prof. Mac Leodplein, Pater Pirelaan, maar niet Ir. Edouard de Cuyperstraat, Kardinaal (Jozef) Cardijnplein???

MIJN STRAATNAAM VOOR EEN.....PAARD

We kennen de straatnamen genaamd naar bloemen, planten, struiken en bomen, naar vogels, vissen en zoogdieren. Maar in Oostende is er zelfs een straat naar één wélbepaald paard genoemd: het renpaard "Prince Rose". "Prince Rose" was 's paards naam en daarom is de vigerende vertaling "Prins Rose" totaal ten onrechte en bovendien potsierlijk.

MOGELIJKHEDEN TOT VERWARRING

Aartshertogstraat – Aartshertoginnestraat.
August Beernaertstraat – Euphrosine Beernaertstraat.
Cockerillkaai – Cockerillstraat.
Heilig Hartlaan – Heilig Hartplein.
Hertstraat – Gerststraat.
Leopold II laan – Leopold III laan.
Marie-Joséplein – Marie-Joséstraat.
Mariakerkelaan – Mariakerkeplein.
Molenstraat – Molenaarstraat – Oude Molenstraat.
Prof. Mac Leodplein – Prof. Mac Leodstraat.
Ravelijnstraat – Ravelingenstraat.
Visserskaai – Vissersplein.
Ijzerstraat – Ijzerwegstraat.

CAMERLINKS – CAMERLINX

In "De Plate" van 1971 wees Simon IPPEL er reeds op dat de "modernisering" van de "Camerlinxstraat" tot "Camerlinksstraat" afbreuk doet aan dit oude toponiem dat teruggaat op het Camerlinx-ambacht. Het viel blijkbaar in dovemansoren.

(1) D. DESCHACHT, Straatnamen van Oostende van A tot Z (Oostende), 1998.

VOOR U GELEZEN

John GODDERIS, Willy DETAILLEUR, e.a., De neogotiek in West-Vlaanderen, s.l., (2002).

Een inventaris van wat nog staat aan neogotische architectuur in West-Vlaanderen (geen verdwenen gebouwen; geen interieurs). Het hoofdstuk over Oostende werd verzorgd door Vincent DUFLOU, ambtenaar bij de stad Oostende en gids bij "Lange Nelle" (p. 73-96).

Besproken gebouwen: Sint-Jozefskerk (ill.) Dominikanenkerk en -klooster, voormalig Sint-Janshospitaal, Sint-Petrus en Pauluskerk met Koninginnkapel (ill.), kapel met woonst (Sint-Sebastiaanstraat; ex Religieus-Museum), kerk O.L.V. ter Duinen (ill.), voormalig klooster Aartshertogstraat 1, Sint-Annakerk, Anglikaanse kerk, voormalige Sint-Franciscusgilde (Ieperstraat, 24-26; waar lange tijd de Soldatenkring en daarna de Astridbibliotheek gevestigd was); burgerwoningen Cirkelstraat 10 & 12, Hendrik Serruyslaan 46 en 54, Leon Spilliaertstraat 29 (ill.), Kaaistraat 59, Conscienceplein 13, Velodroomstraat 14, Chateletje (Petit Paris).

Verdwenen neogotische realisaties in Oostende waren de Tweede Vuurtoren (1859), het spoorwegstation aan het tweede Handelsdok, de O.L.Vrouwkerk op de Hazegraswijk (beide arch. LAUREYS), de kapel van de Sacré Coeur langs de 17 oktoberstraat (arch. PIL), de voorgevel van de Capucijnenkerk vóór de restauratie van 1957, de kloosterkerk van de Arme Klaren (langs de Maria Hofstraat; gesloopt ca. 1960), de kapel en enkele van de oude gebouwen van de Sint-Jozefkliniek langs de Nieuwpoortsesteenweg, de villa "Gabriëlle" in de Van Iseghemlaan 99 (arch. SERNEELS) die moest wijken voor het Andromeda-complex, de kapel van het O.L.V. College in de Euphrosina Beernaertstraat. Deze vindt men dus niet terug in deze publicatie.

Het nog staande neogotisch funeraire patrimonium komt niet aan bod. Ook de gebouwen van het voormalige Sint-Andreasinstituut (die langs de Ooststraat en Sint-Franciscusstraat) tonen (late) neogotische elementen (arch. PIL en CARBON) maar zijn niet vermeld.

Met uitzondering van het religieuze patrimonium en enkele officiële gebouwen is Oostende numeriek nooit erg rijk geweest aan neogotiek, zeker niet in de categorie profane architectuur. Maar enkele realisaties (Sint-Jozefskerk, Sint Petrus en Paulus, het verdwenen station, de Tweede Vuurtoren, de Dominikanenkerk en de ville "Gabriëlle" behoorden tot de top in het genre.

Soortgelijke publicaties over het eclectisme, de Jugendstil, het art-déco en de nieuwe zakelijkheid ware het logische vervolg op dit boekwerk!

Nog dit: Brugge-stad komt niet aan bod in deze publicatie omdat dit reeds eerder was gebeurd.

Norbert HOSTYN

WEBWIJZER

De webpagina van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur (www.vcv.be) is de moeite waard om te bezoeken. Vooreerst om het VCV beter te leren kennen. Deze vzw is immers het steunpunt voor de sector volkscultuur (familiekunde, heemkunde en lokale geschiedenis, industriële archeologie, volkskunde). Hun tijdschrift Mores staat voor een groot deel on line. Iedereen die iets over ons "immaterieel cultureel erfgoed" wenst te weten, vindt hier een schat aan informatie.

Uit: "Christene School: ledenblad"; jrg. 110, nrs. 1-2, 18 januari 2003, p. 29.

HET GEBRUIK VAN DE FRANSE TAAL TE OOSTENDE: ENKELE HISTORISCHE ASPECTEN (deel 2)

door Yves DINGENS

5. De Franstalige pers (1)

Het eerste nieuwsblad zag het licht op 16 november 1818 onder de naam Feuille d'Annonce; het verscheen tweemaal per week op vier bladzijden met enkel aankondigingen en officiële berichten. De oplage in de periode 1825-29 bedroeg slechts 70 à 80 exemplaren. In 1845 werd de titel gewijzigd in Feuille d'Ostende. Het blad verdedigde de katholieke opinie en verdween in de lente van 1904.

Ondertussen hadden twee andere bladen een kortstondig bestaan gekend: Le Courier maritime van begin 1820 tot november van hetzelfde jaar en Le Pilote van juni 1836 tot begin 1837.

Het politieke leven te Oostende ontwaakte omstreeks 1850. De liberale opinie vond uitdrukking in La Flandre Maritime (ontstaan 6 maart 1850, verdwenen in 1872). De eerste Nederlandstalige krant, De Kustbode, verscheen in juni 1855 en was liberaal; ze hiel op te verschijnen in 1862; haar opvolger, De Zeebode, zou nog 52 jaar verschijnen.

Gedurende gans deze periode van 1818 tot 1862 heeft de Oostendse pers als voornaamste kenmerken dat zij bijna uitsluitend Franstalig was, weinig belangrijk qua oplage en arm aan informatie.

De politieke strijd tussen katholieken en liberalen had een zekere opbloei van de pers tot gevolg. De eerste krant met een zeker belang ontstond in december 1864. L'Echo d'Ostende, opgericht door de Bruggeling DAVELY, was neutraal en polemiseerde evenzeer tegen de liberale La Flandre Maritime als tegen de katholieke Feuille d'Ostende. Maar de krant ging meer en meer de liberale toer op en in 1880 was ze openlijk antiklerikaal geworden. L'Echo verscheen tweemaal per week -, dan driemaal, vervolgens vanaf 5 november 1905 dagelijks (behalve op zondag) om vanaf oktober 1908 weer tot de formule van 3 edities per week te komen. De krant had een oplage van ongeveer 250 exemplaren en richtte zich tot een welbepaald cliënteel, nl. de hoteliers, meestal Franssprekend en liberaal; het was de tijd van de grote hotels die een groot gedeelte van de dijk innamen en verdwenen zijn in 1940.

De liberale krant Le Carillon, ontstaan in 1895, kende aanstonds een zeker succes. Het blad verscheen tot zesmaal per week. De informatie was ruimer en vooral bestemd voor de toerist. Het is de enige Oostendse krant die openlijk de opkomst van de Nederlandstaligheid en de Vlaamse beweging aanviel. Het blad was gematigd tegenover de katholieken, maar veel minder tegenover de socialisten. De krant had een zekere reputatie verworven dank zij befaamde medewerkers als Henri VANDEPUTTE, VAN OFFELEN, CROMMELYNCK en anderen. De oplage bedroeg enkele duizenden exemplaren; de krant richtte zich in het algemeen niet enkel tot de Franssprekenden maar ook tot de talrijke burgerij. Na de Tweede Wereldoorlog trachtte de krant opnieuw te verschijnen maar ze ging ten onder na enkele maanden. De reden hiervoor was misschien minder het gedaalde aantal Franssprekenden dan wel het feit dat het weekblad, dat vóór de oorlog geleid werd door journalisten, in handen gekomen was van een rijke industrieel die een politieke rol ambiëerde.

Op het einde van de 19^e eeuw ontstonden talrijke kranten met een kortstondig bestaan. Onder de Franstaligen vermelden we: La Saison d'Ostende (seizoenuitgave, zusterblad van L'Echo d'Ostende, 1873), L'Ostendais (1877-1886), L'Avenir d'Ostende (1891-99, neutraal), La Mer du

Nord (1885-86), Le Phare d'Ostende (1857-61, neutraal), Le Phare du Littoral (1897-1899), La Tribune d'Ostende (1907-1911) en La Chronique (1868-1870). Verschenen ook nog: Le Guide des Baigneurs du littoral (1885) vervangen door L'Estacade (18 juli 1885-1896), Plage d'Ostende (1886-1905), Le Moniteur de la Belgique balnéaire (1892-94), Ostende réclame du littoral (1901-1909) voortgezet in 1910 door Journal du Littoral, Reine des Plages (1900) werd Ostende illustré en tenslotte Cri d'Ostende, Le Crédit général d'Ostende (bank- en handelsblad), Ostende-Cure (1904-1908) georiënteerd op therapie. De reden waarom al deze kranten zo vlug verdwenen is allicht dat vele bladen uitgegeven werden door avonturiers die hoopten (vruchteloos overigens) vlug rijk te worden; Le Courrier d'Ostende, van liberale strekking, opgericht in 1886 verdween in 1892. Dezelfde titel werd hernomen door een katholiek blad gesticht in 1904 en dat in 1909 haar naam veranderde in Le Littoral; het hield op te verschijnen in 1914 maar werd weer uitgegeven in 1929.

Vóór de Tweede Wereldoorlog bestonden in Oostende nog vijf Franstalige weekbladen die politieke groeperingen en ook private belangen vertegenwoordigden, maar geen enkel weekblad slaagde erin als zodanig te overleven. Le Carillon was het belangrijkste geworden ten nadele van L'Echo d'Ostende. La Dépêche, liberaal, had als taak steun te verlenen aan Adolphe VAN GLABBEKE, na de oorlog minister en burgemeester. De katholieke partij was vertegenwoordigd door Le Littoral en Le Phare die, eigenaardig genoeg, de politieke kandidatuur steunde van sommige personaliteiten van Vlaamsgezinde strekking zoals Hendrik BAELS, vóór de oorlog minister en gouverneur van West-Vlaanderen. Gelet op het belang dat het Frans toen nog had in het Oostendse dagelijks leven, hadden politici en handelaars het nuttig geoordeeld hun standpunt te verdedigen door met hun medeburgers in contact te treden via de Franstalige pers.

Na de oorlog bleef Oostende erg geteisterd achter. Een gedeelte van de Franstalige Oostendenaars was verdwenen met het ontmantelen van de grote hotels op de dijk (de Duitsers hadden ze opgenomen in hun Atlantik-Wall) en hierdoor kwamen ook de klanten waaronder vele Franstaligen niet meer naar Oostende. De nood aan een Franstalige pers deed zich vanaf dan ook minder voelen.

De journalist Robert LANOYE, vóór de Tweede Wereldoorlog freelance medewerker bij La Libre Belgique en L'Indépendance, van Oostendse afkomst, nam na de bevrijding een Oostendse drukkerij over in samenwerking met een confrater die instond voor de Nederlandstalige krant Het Kustblad. Hij nam zich voor een Franstalige krant voor gans Vlaanderen te stichten. Het project was misschien stoutmoedig, maar het was ten dele ingegeven door het feit dat het Brugs katholiek dagblad La Flandre Maritime, besloten had niet meer te verschijnen na de oorlog. De heer LANOYE nam de titel over voor de nieuwe krant die hij lanceerde; ten gevolge van sommige moeilijkheden met diegenen die hem aanvankelijk hun steun hadden toegezegd, veranderde de krant van naam na het tweede nummer en werd La Flandre. Maar het idee van een krant die verspreid zou worden over gans Vlaanderen moest worden opgegeven om plaats te maken voor een meer bescheiden aanpak en na 2 of 3 nummers vond het weekblad eindelijk zijn definitieve titel: Le Courrier du Littoral. Aanvankelijk verscheen het op 4 bladzijden, dan vervolgens op 6, 8 en tenslotte op 10 of 12 bladzijden. De voornaamste moeilijkheid was het vinden van papier. De redactie van de krant was eerst gevestigd in de Kerkstraat, vervolgens in de Capucijnenstraat om uiteindelijk haar definitieve stek te vinden in de Sint-Sebastiaanstraat nr. 16.

Le Courrier du Littoral bestreek gans de kust, met dien verstande dat een uitgave meer speciaal bestemd was voor De Panne, terwijl de regio Knokke meer speciaal werd gevisieerd onder de titel Courrier dy Zwyn. Bij het verdwijnen in 1955-56 van de Journal de Bruges, van liberale strekking, vult dezelfde uitgever de ontstane leemte op met een bijkomende uitgave, Le Courrier de Bruges. Tenslotte heeft het verdwijnen van de oude Gentse krant La Flandre Libérale geleid tot het oprichten door dhr. LANOYE, die hierom werd verzocht door een groep Franstalige Gentenaren, van de Courrier de Gand, waarvan het eerste nummer verscheen op 21 april 1975.

Uit dit alles blijkt welke moeilijkheden de Franstalige pers na de oorlog ondervond. In 1975 is de oplage van de diverse uitgaven van de Courrier du Littoral, die in den beginne slechts 700 exemplaren bereikte, opgelopen tot 5.000. Zeker is dat, indien de drukkerij en de uitgeverij Erel van de stichter van de Courrier du Littoral niet tot bloei waren gekomen, de laatste Franstalige krant van Oostende niet had kunnen overleven.

Tot wie richtte zich dit weekblad? Eerst en vooral tot de francofone inwoners van Oostende en de kust: enkele Fransen, Walen en Brusselaars, handelaars en gepensioneerden die zich kwamen vestigen aan de kust maar waarvan het aantal afneemt. Maar de krant richt zich ook tot enkele personen uit het binnenland die belangen hebben aan de kust of er hun vakantie komen doorbrengen (er waren tussen 200 en 250 abonnees te Brussel). Gans dit cliënteel zoekt in deze Franstalige pers een andere zienswijze op lokale problemen en vindt er contact met de officiële Vlaamse instanties, met artikels over de ontspanningsmogelijkheden die de kust kan bieden. Om een Franstalige pers te Oostende te behouden was de weekbladformule de enige die nog leefbaar was; daarbij moet deze publicatie gebeuren over verscheidene gediversifieerde uitgaven en kunnen steunen op verschillende doch aanverwante activiteiten zoals een drukkerij en een uitgeverij.

Het laatste nummer van Le Courrier du Littoral verscheen op 31 maart 1994. Met het verdwijnen van deze laatste Franstalige krant in Oostende verdween ook een onderlinge band tussen de Franstaligen in onze stad.

6. Religieus leven en wereldbeschouwing

Omstreeks 1960 daagden moeilijkheden op in verband met de taal gebruikt in de predikatie. Na de vervlaamsing hiervan kwam het aan de oren van het congres van het Davidsfonds in mei 1961 te Heist dat sommige preken in het Frans werden gehouden; een enquête van de leden bracht aan het licht dat er aan de kust zekere "misbruiken" plaatsvonden. In sommige kerken (bv. in De Panne) werd gedurende gans het jaar een uitsluitend Franstalige mis opgedragen. In vele kerken van de kust (decanale kerk te Oostende, kerken van Koksijde, De Panne, Knokke) werden sommige missen opgedragen in de twee landstalen. Tijdens de feestdagen van Pasen en Pinksteren en in de zomer hoorde men in de meeste kerken aan de kust meer Franse preken dan Nederlandse; de reden hiervoor dient gezocht in het feit dat de rijke burgerij Franssprekend was. In juni 1961 kwam een compromis tot stand tussen de Vlaamsgezinde protestvoerders en het bisdom Brugge: een zekere tweetaligheid werd getolereerd tijdens het zomerseizoen (juli-augustus) in volgende verhouding: twee derden Nederlands, een derde Frans. Dit akkoord werd weinig of niet opgevolgd door de Oostendse clerus die doorging met het organiseren van preken uitsluitend in het Frans en een beroep deed op geestelijken uit het binnenland zoals abbé FROIDURE. De flaminganten besloten dan ook het Frans niet meer te tolereren en organiseerden collectieve manifestaties in de kerken: zodra een preek in het Frans begon stonden de flaminganten op en hieven ze een Vlaams lied aan. In de zeventiger jaren hadden de Franse preken opgehouden: sommige hoogmissen worden voorafgegaan door enkele welkomstwoorden in vier talen, de intenties en voorbeden zijn in het Nederlands en gedeeltelijk in vier talen, het credo is in het Latijn en de zin "Vrede zij met u" wordt in de vier talen uitgesproken. Voor de toeristen wordt een vertaling van de intenties en reflecties op hun stoel gelegd en de hymnen werden gemeenschappelijk gezongen door elke toerist in zijn eigen taal. Sommige priesters die verzocht worden een dienst op te dragen voor huwelijken en begrafenissen van Franstaligen, spraken een korte homelie uit in het Frans bij de ontvangst van de families, maar de liturgie gebeurde in het Nederlands, de gezangen in het Latijn. In één van de kerken werd tijdens de maanden juni, juli en augustus een mis opgedragen om 11 uur in het Frans (soms gedeeltelijk in het Engels) voor een 50-tal toeristen in een kapel afgescheiden van de kerk en met een afzonderlijke toegang.

Indien de taalstrijd niet zo een heftige wending had genomen, zou het volgens de deken van Oostende (2) mogelijk zijn geweest enkele missen te organiseren in de verschillende talen voor buitenlandse katholieke toeristen; een ander project voorzag ook dat de missen voor toeristen op hetzelfde uur worden gegeven in gans het land.

* * *

De vrijmetselarij is, zoals men weet, gegroepeerd rondom twee obediënties. De Groot Loge van België met in Oostende de werkplaats "Simon Stevin" heeft het Nederlands als voertaal. Daarnaast bestaat ook het Groot Oosten van België. De Loge "Les Trois Niveaux", reeds gesticht in 1784, bleef steeds het Frans als voertaal gebruiken. Op het einde van de zestiger jaren werd daarnaast eveneens een Nederlandstalige loge opgericht met de naam "Phenix".

(1) De gegevens voor dit onderdeel zijn voor een groot deel ontleend aan de studie van W. MAERVOET: De Oostendse Pers (1818-1914), in *Ostendiana II*, 1975, pp. 131-142, alsook aan een gesprek met wijlen de heer Robert LANOYE in 1975.

(2) In 1975 mocht ik met wijlen E.H. Deken LONCKE een gesprek hebben waaruit vele gegevens voor dit onderdeel werden geput. Andere gegevens werden bezorgd door de heer M. VANHECKE.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (59)

door Aimé SMISSAERT (+)

Het vierde huwelijk, sedert de bezetting onzer stad door de Duitsers, werd heden ingezegend; dit van Edmond JONCKHEERE, paswerker, 24 jaar, met Clementia PRIEËLS, z.b. 22 jaar.

* * *

Waarmede ze toch de Duitse bevolking paaien!!

Een Duitser, voor eenige dagen ten zijnen in verlof gezonden, was zeer verwonderd gansch zijn geboortedorp bevlagd en bepint te zien. Hij vroeg de reden dezer versiering: "Kales is ingenomen!" was 't antwoord. Onze Duitser had de grootste moeite der wereld om zijn medeburgers diets te maken dat de Duitsers Nieupoort nog niet hebben kunnen innemen, wel ver van te Kales meester te zijn! ⁽¹⁾

Donderdag 8^e April 1915

HONDERD ZESENZEVENTIGSTE DAG DER BEZETTING

Gister avond rond 9 ure vloog een "Zeppelin" boven de stad: hij sloeg de richting der zee in en kwam deze nacht rond 2 ½ ure terug.

Rond 5 ure van den morgen werd onze bevolking wakker getrokken door een buitengewoon hevig kanongebulder, dat omtrent 10 minuten duurde: de kanonnen opgesteld bij het Sanatorium van Dr. DELCROIX te Mariakerke, hadden het vuur geopend op oorlogsschepen die zich voor de kust

⁽¹⁾ Bovenstaande is streng historisch.

vertoonden; een dezer was vooruitgekomen en had geantwoord. De Duitsers, niets dan hunnen heldenmoed raadplegend, verlieten in der haast hunne kanonnen en gingen zich verschuilen waar zij plaats vonden. Het schip zette zijn geschut stop en vervoegde de andere schepen, waarvan er twee, den ganschen dag voor onze stad bleven kruisen.

* * *

Zeer veel boter op de markt, deze morgen, daarentegen betrekkelijk weinig eieren. De boter gold 3.25 fr., 3.50 tot 3.80 fr. de kilo, volgens de hoedanigheid; de eieren 5 en 6 cens.

Heden morgen, terwijl de politieagent Isidoor HAMERS, van Middelkerke, met de Middelkerkenaars naar Oostende ter markt was, werden zijnen ouden vader, Pieter HAMERS, zijne vrouw en een zijn zontjes door houwitsers die op zijn huis vielen, gedood en een ander zijner jongentjes erg aan het been gekwetst.

* * *

Heden werden de nieuwe kasbons van Oostende uitgegeven.

* * *

Heden namiddag werd door eenige liefhebbers van het 16^e Reserve Jagersbataljon, een muziek- en tooneelfeest gegeven in den Koninklijken Schouwburg.

De pers tot dit Duitsch feest niet uitgenoodigd zijnde, spijt het ons uittermate (!?) geen verslag er over te kunnen mededeelen...

Vrijdag 9^e April 1915

HONDERD ZEVENENZEVENTIGSTE DAG DER BEZETTING

Gansch den afgeloopen nacht kruisten vier oorlogsschepen der Bondgenoten tusschen onze stad en Middelkerke. Twee hunner vaarden deze morgen in de vroegte weg, doch de twee andere bleven standvastig kruisen. Rond 4 1/2 ure van den namiddag kwamen 3 Duitsche watervliegtuigen over de stad gevlogen; twee ervan sloegen de richting van Zeebrugge in, het derde stak een weinig in zee. Onmiddellijk werd door de oorlogsschepen er op geschoten: het watervliegtuig werd in den steert getroffen en viel in 't water, een weinig voorbij het "Royal Palace Hôtel", dicht bij de plaats waar, sedert eenige dagen, de Duitschers bezig zijn, op het strand, een landingsplaats voor watervliegtuigen te maken. De vliegenier werd gered en het watervliegtuig – nr. 59 – kon uit het water gehaald worden.

* * *

Wij vernemen heden, uit de beste bron, dat de onderzeeër U.14, die Oostende voor aanleghaven had, vergaan is.

* * *

De heer Pieter VAN LERBERGHE, herbergier, Thorhoutschen steenweg, heeft Duitsche soldaten in zijn huis. Heden namiddag lei, in tegenwoordigheid van eenen Duitschen onderofficier, een soldaat zijn geweer aan. M. VAN LERBERGHE en de onderofficier verboden hem zulks, en de eerste nam het geweer vast. Het schot ging af en trof den heer VAN LERBERGHE aan den

rechterhand, twee vingers kwetsend, en in den rug. De bal drong niet door en kwetste enkel eenige spieren.

* * *

Heden werden verscheidene personen van Middelkerke, min of meer erg gekwetst door de bommen en de kogels der Bondgenoten, naar het hulphospitaal van het "Hôtel de la Marine", Kapellestraat, overgebracht.

Zaterdag 9^e April 1915

HONDERD ACHTENZEVENTIGSTE DAG DER BEZETTING

Deze morgen, kwart na 8 ure, verliet een trein onze groote statie met ongeveer 90 personen van de kanten van Brussel en Antwerpen, die alhier sinds maanden verbleven en tot hiertoe vruchteloos gepoogd hadden naar huis terug te keeren.

* * *

Wij schreven verleden week dat met Paschen, de Duitschers een Cinema zouden geopend hebben in de Scala. De inrichting tegen dien dag niet voltooid zijnde, werd de opening voor 8 dagen uitgesteld: zij zal morgen plaats hebben.

* * *

Sedert Maandag zijn de Duitschers bezig met den toren der kerk van Mariakerke (waarvan de spits op 18n december ll. werd afgebroken) af te breken. Dit werk gaat niet gemakkelijk! Immers die kerk is eeuwen oud en uitnemend sterk gebouwd. In vijf dagen tijds gelukten de afbrekers er slechts in den toren van een 40tal centimeters te verminderen, en nog werkten zij in allerhaast, bij zoover dat zij zich de moeite niet getroosten de afgerukte stukken steen naar beneden te dragen: zij werpen ze eenvoudigweg op het kerkhof, op die wijze verscheidene grafzerken beschadigend. Het schijnt dat de Duitschers dit afbrekerswerk totaal moede worden, want, naar den ronk gaat, zouden zij van gedacht zijn den toren te laten springen.

* * *

De politieagent Victor LESAFFRE, die in de omstandigheden welke men kent op 7n Maart ll. werd aangehouden en slechts Maandag losgelaten, werd heden morgen opnieuw aangehouden voor hetzelfde feit; bevel is uit Duitschland toegekomen hem terug in hechtenis te nemen. Morgen wordt hij naar Brugge, en misschien verder, overgebracht ⁽²⁾

⁽²⁾ Hij werd naar Duitsland gestuurd en bleef er tot januari 1918.

OPENINGSDATA MUSEUM IN 2003

- Elke zaterdag
- Doorlopend van 14 juni tot en met 14 september (gesloten op dinsdag)
- Gedurende de schoolvakanties (gesloten op dinsdag)

Telkens van 10u tot 12u en van
14u tot 17u

Onze prijs = uw profijt
Uw kleurenfoto's nauwkeurig
afgewerkt volgens de
modernste technologie
met multi-scanner

**COCK
CAMERA
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

*Waar kwaliteit nog
vakmanschap is*

THEMATENTOONSTELLING

Naar aanleiding van de 50^e verjaardag van "FEBRUARI 1953" wordt er in ons museum een thematentoonstelling gehouden onder de benaming

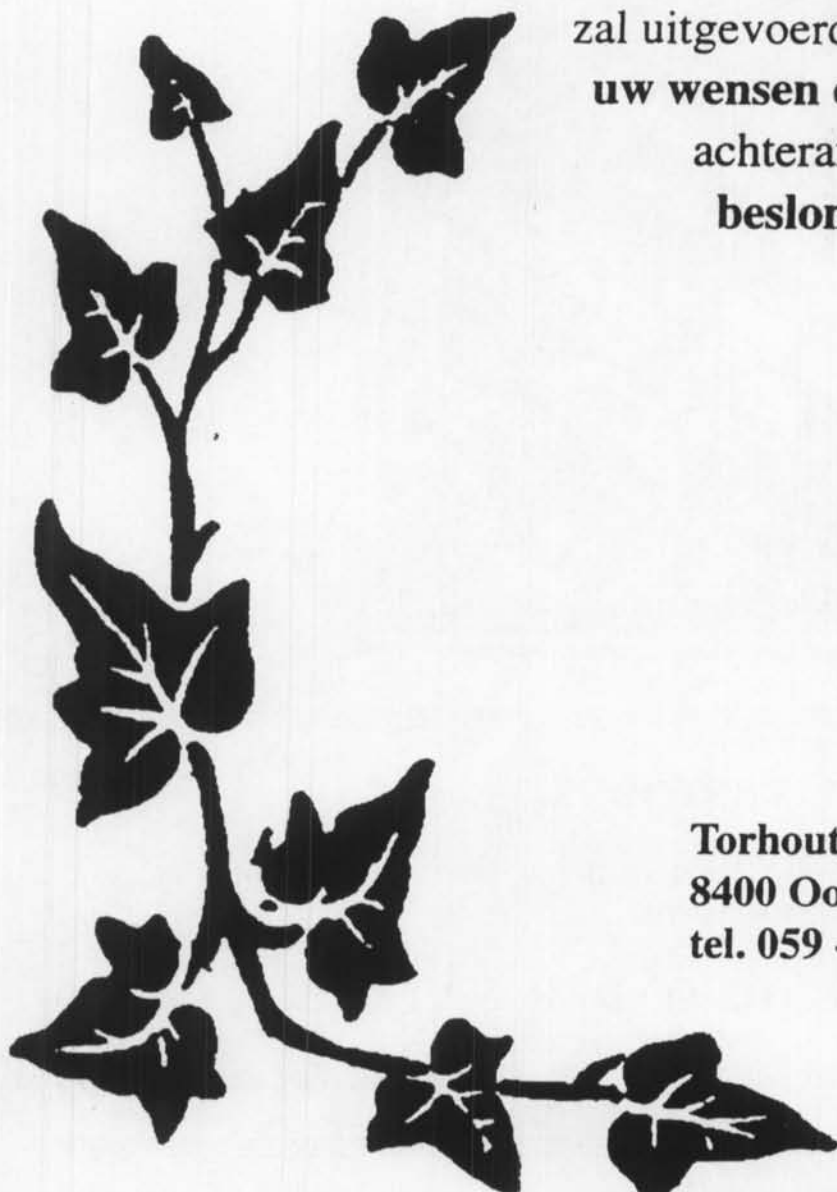
"OOSTENDE ONDER WATER"

De tentoonstelling loopt van zaterdag 7 december 2002 tot 6 maart 2003 gedurende de dagen en uren hierboven aangeduid.

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

Jan Nuytten

Het **uitvaartkontra**kt
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft



Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53